

Osvobození od DPH

- U plnění, která jsou předmětem DPH, přichází v úvahu pouze 3 možnosti:
 1. Uplatnění DPH podle příslušné sazby DPH a to u plnění, která nejsou od DPH osvobozena,
 2. Osvobození od DPH bez nároku na odpočet DPH na vstupu (a to u plnění definovaných v § 51 ZDPH (a dále podrobně definovaných v § 52 – 62 ZDPH)),
 3. Osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH na vstupu (a to u plnění definovaných v § 63 ZDPH (a dále podrobně definovaných v § 64 – 71h ZDPH))

Osvobození od DPH bez nároku na odpočet (§ 51 ZDPH a následující)

■ Osvobozenými plněními bez nároku na odpočet jsou:

- ◆ základní poštovní služby a dodání poštovních známek (§ 52),
- ◆ rozhlasové a televizní vysílání (§ 53),
- ◆ finanční činnosti (§ 54),
- ◆ penzijní činnosti (§ 54a),
- ◆ pojišťovací činnosti (§ 55),
- ◆ dodání nemovité věci (§ 56),
- ◆ nájem nemovité věci (§ 56a),
- ◆ výchova a vzdělávání (§ 57),
- ◆ zdravotní služby a dodání zdravotního zboží (§ 58),
- ◆ sociální pomoc (§ 59),
- ◆ provozování hazardních her (§ 60),
- ◆ ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61),
- ◆ dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně (§ 62).

- U plnění, které je osvobozeno od daně bez nároku na odpočet daně, vzniká povinnost jej přiznat ke dni jeho uskutečnění. Je-li před uskutečněním plnění osvobozeného od daně bez nároku na odpočet daně přijata úplata, vzniká povinnost přiznat plnění z přijaté částky ke dni přijetí úplaty; to neplatí, není-li plnění osvobozené od daně ke dni přijetí úplaty známo dostatečně určitě. Při stanovení hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 36. Při opravě hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 42.
- Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění.

Osvobození od DPH s nárokem na odpočet DPH (§ 63 ZDPH a násl.)

- Plněními osvobozenými od daně s nárokem na odpočet jsou:
 - ◆ dodání zboží do jiného členského státu (§ 64),
 - ◆ pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65),
 - ◆ vývoz zboží (§ 66),
 - ◆ poskytnutí služby do třetí země (§ 67),
 - ◆ osvobození ve zvláštních případech (§ 68),
 - ◆ přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží (§ 69),
 - ◆ přeprava osob (§ 70),
 - ◆ dovoz zboží (§ 71),
 - ◆ dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím (§ 71a až 71f),
 - ◆ Osvobození dle § 71g a h

- U plnění, které je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, vzniká povinnost jej přiznat ke dni jeho uskutečnění, pokud zákon nestanoví jinak. Při stanovení hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 36. Při opravě hodnoty plnění osvobozených od daně podle odstavce 1 se postupuje podle § 42 a 43.
- Plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně je plátce povinen uvést do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém vznikla povinnost přiznat toto plnění.

Osvobození při dodání zboží do jiného členského státu (§ 64)

- Dodání zboží do jiného členského státu plátcem osobě registrované k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou dodání zboží osobě, pro kterou pořízení zboží v jiném členském státě není předmětem daně.
- Dodání nového dopravního prostředku do jiného členského státu plátcem osobě v jiném členském státě, který je odeslán nebo přepraven z tuzemska plátcem nebo osobou, která nový dopravní prostředek pořizuje, nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně.

- Dodání zboží, které je předmětem spotřební daně, do jiného členského státu plátcem osobě povinné k dani, která není osobou registrovanou k dani v jiném členském státě, nebo právnické osobě, která není registrovaná k dani v jiném členském státě, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska plátcem nebo pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud odeslání nebo přeprava zboží je uskutečněna podle zákona upravujícího spotřební daně, a povinnost platit spotřební daň vzniká pořizovateli v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží.
- Dodání zboží za úplatu, které je přemístěním zboží plátcem z tuzemska do jiného členského státu, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud by takové dodání zboží bylo osvobozeno od daně podle odstavců 1 až 3 v případě, že by se uskutečnilo pro jinou osobu registrovanou k dani v jiném členském státě.

Osvobození při pořízení zboží z jiného členského státu (§ 65)

- Pořízení zboží z jiného členského státu je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud
 - a) dodání takového zboží plátcem v tuzemsku by bylo v každém případě osvobozeno od daně,
 - b) dovoz takového zboží by byl v každém případě osvobozen od daně podle § 71 odst. 1 až 7, nebo
 - c) pořizovatel by měl v každém případě nárok na vrácení daně na vstupu podle § 82a a 82b, nebo podle § 83, s výjimkou nároku na vrácení daně v poměrné výši.

Osvobození při vývozu zboží (§ 66)

- Osvobozeno od daně při vývozu zboží do třetí země je dodání zboží plátcem, které je odesláno nebo přepraveno z tuzemska do třetí země
 - a) prodávajícím nebo jím zmocněnou osobou, nebo
 - b) kupujícím nebo jím zmocněnou osobou, jestliže kupující nemá v tuzemsku sídlo ani místo pobytu, ani provozovnu, s výjimkou zboží přepravovaného kupujícím za účelem vybavení nebo zásobení rekreačních lodí nebo letadel, popřípadě jiného prostředku pro dopravu pro soukromé použití.
- Při vývozu zboží, který je osvobozen od daně, se pro účely zákona o dani z přidané hodnoty za den uskutečnění plnění považuje den výstupu zboží z území Evropské unie.
- Výstup zboží z území Evropské unie je plátce povinen prokázat
 - ◆ a) rozhodnutím celního úřadu, u kterého je potvrzen výstup zboží z území Evropské unie, o propuštění do celního režimu vývozu, pasivního zušlechťovacího styku, vnějšího tranzitu, nebo o zpětném vývozu, nebo
 - ◆ b) jinými důkazními prostředky.

Osvobození při poskytnutí služby do třetí země (§ 67 ZDPH)

- Poskytnutí služby do třetí země osobě, která nemá v tuzemsku sídlo ani provozovnu, s místem plnění v tuzemsku, je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně.
- Službou podle předchozího odstavce jsou práce na movitém majetku, který je pořízen nebo dovezen za účelem provedení těchto prací v tuzemsku a následně je odeslán nebo přepraven do třetí země osobou, která tyto služby poskytla, nebo osobou, pro kterou jsou tyto služby poskytnuty, nebo zmocněnou třetí osobou.

Osvobození přepravy a služeb přímo vázaných na dovoz a vývoz zboží (§ 69 ZDPH)

- (1) Při vývozu zboží je osvobozeno od daně poskytnutí služby přímo vázané na vývoz zboží.
- (2) Při dovozu zboží je osvobozeno od daně poskytnutí služby
 - ◆ a) vztahující se k dovozu zboží, je-li hodnota této služby zahrnuta do základu daně při dovozu zboží, nebo
 - ◆ b) přímo vázané na dovoz zboží, pokud je toto zboží při vstupu na území Evropské unie dočasně uskladněno nebo propuštěno do celního režimu podle § 12 odst. 2 písm. b).
- (3) Osvobození od daně při uskutečňování přepravy při dovozu zboží nebo vývozu zboží je plátce, který uskutečňuje přepravu při dovozu zboží nebo vývozu zboží, povinen doložit
 - ◆ a) přepravním dokladem,
 - ◆ b) smlouvou o přepravě věci, nebo
 - ◆ c) jinými důkazními prostředky.

Osvobození přepravy osob (§ 70)

- **Přeprava osob a jejich zavazadel** mezi jednotlivými členskými státy a dále mezi členskými státy a třetími zeměmi, **včetně služeb přímo souvisejících s touto přepravou**, je v tuzemsku osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně. **Za služby přímo související s touto přepravou osob se považují zejména služby zajištění přepravy osob jménem a na účet jiné osoby, prodej přepravních dokladů, vystavení dokladů, vytvoření rezervace a její změna a výměna přepravních dokladů.** Tato přeprava je osvobozena, i když je prováděna osobami, které jsou registrovány k dani v jiném členském státě, nebo zahraniční osobou povinnou k dani. Zpáteční přeprava se považuje za samostatnou přepravu.

Osvobození při dovozu zboží (§ 71)

(1) Od daně je osvobozen dovoz zboží, pokud by dodání tohoto zboží plátcem v tuzemsku bylo v každém případě osvobozeno od daně.

(2) Od daně je osvobozen dovoz zboží, jestliže je dováženému zboží přiznáno osvobození od cla podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, pokud se jedná o:

- ◆ a) zboží dovážené v zásilkách neobchodní povahy, jde-li o dovoz kávy nebo čaje, vztahuje se osvobození od daně na množství do
 - ★ 1. 500 g kávy, nebo 200 g kávového extraktu a esence,
 - 2. 100 g čaje, nebo 40 g čajového extraktu a esence,
- ◆ b) osobní majetek fyzických osob,
 - ★ 1. které se stěhují ze zahraničí do tuzemska,
 - 2. dovážený při příležitosti sňatku,
 - 3. nabytý děděním,
- ◆ c) vybavu, studijní potřeby a vybavení obývaných domácností žáků nebo studentů,
- ◆ d) přemístění obchodního majetku a ostatního zařízení při přemístění obchodního závodu,
- ◆ e) léčivé látky, léčivé přípravky, laboratorní zvířata, biologické nebo chemické látky,
 - ★ 1. laboratorní zvířata a biologické nebo chemické látky určené k výzkumu,
 - 2. léčivé látky lidského původu a činidla k určování krevní skupiny a tkání,
 - 3. referenční látky pro kontrolu jakosti přípravků,
 - 4. farmaceutické výrobky používané při mezinárodních sportovních událostech,

- ◆ f) zboží určené charitativním nebo dobročinným subjektům,
 - ◆ 1. zboží dovážené pro uskutečnění obecných záměrů, základní životní potřeby pouze bezúplatně nabyté,
 - ◆ 2. bezúplatně nabyté zboží dovážené ve prospěch osob se zdravotním postižením pro účely vzdělávání, zaměstnávání a sociální rozvoj,
 - ◆ 3. zboží dovážené ve prospěch obětí katastrof,
- ◆ g) dovoz v rámci mezinárodních vztahů,
 - ◆ 1. čestná vyznamenání nebo ceny,
 - ◆ 2. dary obdržené v rámci mezinárodních vztahů,
 - ◆ 3. zboží určené k užívání hlavou státu,
- ◆ h) zboží dovážené k podpoře obchodní činnosti,
 - ◆ 1. vzorky zboží nepatrné hodnoty,
 - ◆ 2. tiskoviny a reklamní materiál,
 - ◆ 3. zboží používané nebo spotřebované v průběhu výstavy nebo podobné události,
- ◆ i) zboží dovážené ke zkouškám, analýzám nebo pokusům,
- ◆ j) různý dovoz, a to
 - ◆ 1. zásilky určené subjektům příslušným ve věcech ochrany autorských práv nebo průmyslového či obchodního vlastnictví,
 - ◆ 2. turistický propagační materiál,
 - ◆ 3. různé dokumenty a zboží,
 - ◆ 4. materiál k upevnění a ochraně zboží při přepravě,
 - ◆ 5. stelivo, píce a krmivo pro zvířata během jejich přepravy,
 - ◆ 6. pohonné hmoty a maziva nacházející se v silničních motorových vozidlech a speciálních kontejnerech,
 - ◆ 7. zboží určené na výstavbu, údržbu nebo výzdobu památníků nebo hřbitovů válečných obětí,
 - ◆ 8. rakve, urny a smuteční ozdoby.

(3) Od daně je dále osvobozen dovoz

- ◆ a) čistokrevných koní starých nejvýše šest měsíců, narozených ve třetí zemi nebo na třetím území ze zvířete, které bylo na území Evropské unie pokryto a poté dočasně vyvezeno k porodu,
- ◆ b) sbírkových a uměleckých předmětů vzdělávací, vědecké nebo kulturní povahy, které nejsou určeny k prodeji a které dovážejí muzea a galerie, pokud jsou dováženy bezúplatně, nebo pokud jsou dováženy za úplatu a nejsou dodány osobou povinnou k dani,
- ◆ c) oficiálních publikací vydávaných orgány veřejné moci země nebo území vývozu, mezinárodními organizacemi, veřejnými samosprávami a veřejnoprávními subjekty usazenými v zemi nebo na území vývozu a tiskovin šířených při příležitosti voleb do Evropského parlamentu nebo při příležitosti vnitrostátních voleb v zemi, z níž tiskovina pochází, zahraničními politickými organizacemi úředně uznanými v členských státech, pokud tyto publikace a tiskoviny podléhaly dani v zemi nebo na území vývozu a nevyužily vrácení daně při vývozu,
- ◆ d) vratných obalů bez úplaty či za úplatu,
- ◆ e) úlovku do přístavu, který nebyl zpracován nebo který již byl konzervován za účelem prodeje, ale dosud nebyl dodán, pokud byl uskutečněn osobou podnikající v námořním rybářství, nebo
- ◆ f) plynu prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nebo vpuštěním z plavidla převážejícího plyn do soustavy zemního plynu nebo těžební plynovodní sítě, dovoz elektřiny, tepla nebo chladu prostřednictvím tepelných nebo chladicích sítí.....

Osvobození od daně při dovozu zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a při dovozu pohonných hmot cestujícím

- Od daně je v tuzemsku osvobozen příležitostný dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího, pokud je toto zboží určeno k osobnímu užívání cestujícím, k užívání členy jeho rodiny nebo jako dar a z povahy ani množství zboží nelze usuzovat, že je dováženo pro obchodní účely, a pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 71b až 71d a v § 71f.

- Dovoz zboží cestujícím v letecké dopravě je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 430 EUR na osobu.
- Dovoz zboží cestujícím v rámci rekreačního nebo sportovního létání je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 300 EUR na osobu.
- Při dovozu zboží cestujícím mladším patnácti let se výše uvedené částky snižují na částku 200 EUR na osobu.
- Pro přepočítání hodnoty zboží na českou měnu se použije kurz platný první pracovní den měsíce října roku předcházejícího dovozu zboží zveřejněný v Úředním věstníku Evropské unie. Takto přepočítaná hodnota zboží na českou měnu se zaokrouhlí na stokoruny.

Dovoz zboží cestujícím v případě, že se jedná o dovoz tabákových výrobků, je v tuzemsku osvobozen od daně nejvýše v rozsahu

- ◆ a) 200 cigaret,
 - ◆ b) 100 doutníků o hmotnosti jednoho kusu nejvýše 3 gramy,
 - ◆ c) 50 doutníků o hmotnosti jednoho kusu vyšší než 3 gramy, nebo
 - ◆ d) 250 g tabáku ke kouření, nebo
 - ◆ e) množství zahřívaných tabákových výrobků, které obsahují 100 g tabáku.
- Pro účely osvobození od daně představuje každé množství jednotlivých druhů výrobků uvedené v předchozím odstavci 100 % celkového množství, které lze osvobodit od daně. Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství těchto výrobků, pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 %.
- Osvobození od daně podle předchozích odstavců se nevztahuje na zboží dovezené cestujícím mladším sedmnácti let.

■ Dovoz zboží cestujícím v případě, že se jedná o dovoz alkoholu a alkoholických nápojů, s výjimkou tichého vína a piva, je v tuzemsku osvobozen od daně nejvýše v rozsahu

- ◆ a) 1 litru alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah lihu přesahuje 22 % objemových, nebo nedenaturovaného alkoholu s obsahem lihu nejméně 80 % objemových, nebo
- ◆ b) 2 litrů alkoholického nápoje, jehož skutečný obsah alkoholu nepřesahuje 22 % objemových.

■ Pro účely osvobození od daně představuje každé množství jednotlivých druhů výrobků uvedené v předchozím odstavci 100 % celkového množství, které lze osvobodit od daně. Osvobození od daně lze uplatnit na jakoukoli kombinaci množství těchto výrobků, pokud součet jejich procentních podílů využitých pro dovoz nepřesáhne 100 %.

■ Při dovozu tichého vína a piva je v tuzemsku osvobozen od daně dovoz zboží cestujícím v množství nejvýše 4 litry tichého vína na osobu a 16 litrů piva na osobu.

■ Osvobození od daně podle předchozích odstavců se nevztahuje na zboží dovezené cestujícím mladším sedmnácti let.

- Dovoz zboží při výkonu práce členem posádky letadla, které je používáno k přepravě mezi třetími zeměmi a tuzemskem, nebo dovoz zboží členem posádky letadla v rámci rekreačního nebo sportovního létání, je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 300 EUR na osobu.
- Od daně je v tuzemsku osvobozen dovoz pohonných hmot v běžné nádrži motorového dopravního prostředku a dovoz pohonných hmot v množství nejvýše 10 litrů v přenosné nádrži v jednom motorovém dopravním prostředku.

Osvobození od daně při dovozu zboží, které je přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně

- **Řeší ustanovení § 71g ZDPH:**
- **(1) Od daně je osvobozen dovoz zboží, při kterém vzniká daňová povinnost v tuzemsku, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně podle § 64.**

(2) Pokud se však jedná o dodání zboží do jiného členského státu podle § 64 odst. 1 nebo o přemístění obchodního majetku podle § 64 odst. 4, je dovoz zboží osvobozen od daně, pokud plátce v okamžiku propuštění zboží do volného oběhu poskytne celnímu úřadu

- ◆ a) své daňové identifikační číslo nebo daňové identifikační číslo svého daňového zástupce,
- ◆ b) daňové identifikační číslo osoby registrované k dani v jiném členském státě, které je zboží odesláno nebo přepraveno, popřípadě své daňové identifikační číslo, přidělené pro účely daně z přidané hodnoty v jiném členském státě, která jsou uvedena v písemném rozhodnutí celního úřadu o propuštění zboží do celního režimu volného oběhu, a
- ◆ c) podklady dokazující, že dovezené zboží je bezprostředně určeno k odeslání nebo přepravě do jiného členského státu.

(3) Plátce je povinen uvést dovoz zboží osvobozený od daně podle odstavce 1 do daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém bylo zboží do tohoto celního režimu propuštěno.

(4) Pokud nejsou splněny podmínky podle odstavce 1, vzniká plátcovi povinnost přiznat daň podle § 23.

Osvobození při dodání zboží provozovateli elektronického rozhraní (§ 71h)

- Od daně je osvobozeno dodání zboží zahraniční osobou provozovateli elektronického rozhraní, pokud jde o dodání zboží podle § 13a odst. 2 písm. a).